

Sygn. akt VIII.U. (...)

WYROK

W IMIENIU

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 grudnia 2014 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu - Wydział VIII Ubezpieczeń Społecznych

w składzie : Przewodnicząca **SSO Renata Pohl**

Protokolant st.prot.sąd. A. C.

po rozpoznaniu w dniu 20 listopada 2014 roku w Poznaniu

odwołania **A. W. i A. O.**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.

z dnia 29 stycznia 2014 roku Nr (...) - (...)

w sprawie **A. W. i A. O.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.

o podstawę wymiaru składek

1. Zmienia zaskarżoną decyzję i ustala, że podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne odwołującej A. O. z tytułu zatrudnienia jako pracownik u A. W. wynosi:

- w sierpniu 2013 roku: 4000 zł na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, wypadkowe i chorobowe oraz 3451,60 zł na ubezpieczenie zdrowotne;

- we wrześniu 2013 roku: 133,33 zł na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, chorobowe i wypadkowe oraz 3451,60 zł na ubezpieczenie zdrowotne;

- w październiku 2013 roku: 0 zł na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, chorobowe i wypadkowe oraz 460,21 zł na ubezpieczenie zdrowotne.

2. Zasądza od pozwanego organu rentowego na rzecz każdej z odwołujących kwotę po 120 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 29 stycznia 2014 roku nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P., działając na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 3 w związku z art. 18 ust. 1, 2 i art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2009 roku, nr 205, poz. 1585 ze zm.) oraz art. 81 ust. 1, 5, 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 roku, nr 164, poz. 1027 ze zm.), § 11 pkt 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 29 maja 1996 roku w sprawie sposobu ustalania wynagrodzenia w okresie niewykonywania pracy oraz wynagrodzenia stanowiącego podstawę obliczania odszkodowań, odpraw, dodatków wyrównawczych do wynagrodzenia oraz innych należności przewidzianych w Kodeksie Pracy (Dz. U. z 1996 roku, Nr 62, poz. 289) oraz art. 58§3 kc stwierdził, iż

podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia A. O. podlegającej ubezpieczeniom jako pracownik u płatnika składek A. W. wynosi:

Okres (mm/rrr)	ubezpieczenie emerytalne i rentowe	ubezpieczenie chorobowe	ubezpieczenie wypadkowe	ubezpieczenie zdrowotne
(...)	1.600,00 zł	1.600,00 zł	1.600,00 zł	1.380,64 zł
(...)	53,33 zł	53,33 zł	53,33 zł	1.380,51 zł
(...)	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	184,00 zł

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy przytoczył treść przepisów stanowiących jej podstawę. Wskazał, iż od dnia 1 sierpnia 2013 roku ubezpieczona A. O. została zgłoszona do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego na skutek umowy o pracę u płatnika składek i wynagrodzenia na kwotę 4.000 zł. Nadto organ rentowy wskazał, że płatnik składek złożył za ubezpieczoną deklaracje rozliczeniowe wskazując podstawy wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne za miesiąc sierpień 2013 roku w kwocie 4.000,00 zł, a za miesiąc wrzesień 2013 roku w kwocie 133,33 zł, a od dnia 2 września 2013 roku A. O. przebywała na zwolnieniu lekarskim związanym z ciążą. W ocenie pozwanego powstanie niezdolności do pracy w krótkim okresie od zawarcia umowy o pracę nasuwa podejrzenie, że umowa ta została dokonana w celu uzyskania wyższych świadczeń z ubezpieczeń społecznych. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał, że zakwestionował wysokość wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru składek, ponieważ okoliczności sprawy wskazują, że zostało wypłacone na podstawie umowy sprzecznej z zasadami współżycia społecznego i w związku z tym obniżono do minimalnego wynagrodzenia za pracę, które obowiązywało od 1 stycznia 2013 roku do wysokości 1600 zł brutto.

Od powyższej decyzji A. W. oraz A. O. wniosły odwołania, zaskarżając decyzję w całości i domagając się uchylecia zaskarżonej decyzji.

W uzasadnieniu odwołań odwołujące wskazały, że obniżając odwołującej wysokość wynagrodzenia pozwany organ rentowy zupełnie pominął kwalifikacje zawodowe odwołującej, jak również zakres wykonywanych przez odwołującą obowiązków w ramach zatrudnienia realizowanego na podstawie spornej umowy o pracę z dnia 31 lipca 2013 roku. Odwołująca wskazała, że pełniła rolę nie tylko pracownika biurowego, lecz również wykonywała zlecenia w zakresie wizażu i w okresie zatrudnienia wykonywała około 40 makijaży. Zdaniem odwołującej wysokość wynagrodzenia ustalone między stronami w spornej umowie o pracę określona została w sposób odzwierciedlający jej kwalifikacje i doświadczenie zawodowe, a także zakres realizowanych przez nią obowiązków pracowniczych.

W odpowiedzi na odwołanie organ podtrzymał stanowisko w sprawie, wnosząc o oddalenie odwołania podtrzymując argumentację jak w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołująca A. O. urodzona (...), posiada wykształcenie wyższe magisterskie. Ukończyła dwa kierunki: administracja na Wydziale Prawa i Administracji i stosunki międzynarodowe na Wydziale Nauk Społecznych na Uniwersytecie im. A. M. w P. w zakresie studiów licencjackich oraz stosunki międzynarodowe w ramach studiów magisterskich. Ponadto odwołująca w latach 2008 – 2009 ukończyła Szkołę W. i Stylizacji A. F. oraz w latach 2009 – 2001 po ukończeniu Policealnego Studium Zawodowego uzyskała tytuł technika usług kosmetycznych.

Dowód: curriculum vitae odwołującej, odpis dyplomu ukończenia studiów wyższych, dyplom wraz z suplementem oraz certyfikaty potwierdzające kwalifikacje zawodowe w zawodzie technika usług kosmetycznych dokumentach pozwanego organu rentowego oraz zeznania odwołującej A. O. (k. 52).

Odwołująca A. O. w dniu 31 lipca 2013 roku zawarła z matką A. W. prowadzącą działalność gospodarczą umowę o pracę na czas nieokreślony od dnia 1 sierpnia 2013 roku na stanowisku wizażystka – stylistka i pracownik biurowy w pełnym wymiarze czasu pracy, z ruchomym czasem pracy, za wynagrodzeniem w wysokości 4.000,00 zł.

Dowód: umowa o pracę z dnia 31 lipca 2013 roku w dokumentach pozwanego.

Od dnia 2 września 2013 roku odwołująca A. O. przebywała na zwolnieniu lekarskim w związku z ciążą.

W dniu 1 sierpnia 2013 roku płatnik składek – A. W. zgłosiła odwołującą do ubezpieczeń społecznych z tytułu zatrudnienia na podstawie wyżej wskazanej umowy o pracę z dnia 31 lipca 2013 roku.

Płatnik składek złożył imienne deklaracje rozliczeniowe za odwołującą A. O. wskazując podstawy wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne:

- za miesiąc sierpień 2013 roku – w kwocie 4.000,00 zł;

- za miesiąc wrzesień 2013 roku – w kwocie 133,33 zł.

Odwołująca A. W. prowadzi działalność gospodarczą od 2008 roku w zakresie budownictwa, kosmetyki i elektryki. Zakres działalności płatnika składek jest szeroki i obejmuje zarówno usługi budowlane jak i kosmetyczne.

W okresie od dnia 1 sierpnia 2013 roku do dnia 16 sierpnia 2013 roku A. W. pozostawała niezdolna do pracy.

Dowód: dokumenty w aktach pozwanego organu rentowego.

W okresie od dnia 1 września 2009 roku do dnia 30 czerwca 2012 roku odwołująca A. O. była zatrudniona w ramach umowy o pracę na czas nieokreślony w firmie (...) J. I. siedzibą w P. na stanowisku kierownika salonu w pełnym wymiarze czasu pracy za wynagrodzeniem w wysokości 2.918,85 zł. Do obowiązków odwołującej w ramach w/w zatrudnienia należało prowadzenie salonu, wykonywanie makijażu, stylizacji oraz innych usług kosmetycznych.

Dowód: umowa o pracę z dnia 1 września 2011 roku oraz świadectwo pracy z dnia 2 lipca 2012 roku (k. 10 i 11) oraz zeznania odwołującej A. O. (k. 52)

Odwołująca rozpoczęła pracę w firmie (...) w sierpniu 2013 roku i jako pracownik została zatrudniona z powodu niezdolności do pracy spowodowanej chorobą płatnika składek A. W. w okresie od dnia 1 sierpnia do dnia 16 sierpnia 2013 roku i tym samym konieczności wsparcia rodzinnej firmy. Odwołująca A. O. zajmowała się pracami administracyjnymi – biurowymi oraz wykonywała zlecenia w zakresie wizażu i makijażu dla klientek w terenie. Usługi w zakresie wizażu i stylizacji odwołująca wykonywała głównie u klientów w domu, a prace biurowe w siedzibie firmy w P. przy ulicy (...). Prace biurowe wykonywane w ramach spornej umowy o pracę przez odwołującą A. O. polegały na sporządzaniu pism do urzędów, prowadzeniu dokumentów firm zlecających usługi firmie (...) oraz dokonywaniu wpisów w księgach podatkowych. Odwołująca A. O. w ramach spornego zatrudnienia zajmowała się także sprawami organizacyjnymi i wyszukiwaniem w Internecie materiałów budowlanych w związku z dużym zleceniem, które firma miała do wykonywania we wrześniu 2013 roku.

Dowód: zeznania odwołującej A. W. w charakterze strony (k. 51-52) oraz częściowo zeznania świadka G. W. (k. 51).

W chwili rozpoczęcia zatrudnienia odwołująca była zdolna do pracy. W chwili zatrudnienia, tj. w sierpniu 2013 roku odwołująca wiedziała, że jest w pierwszym miesiącu ciąży, lecz nikogo o tym nie poinformowała. Odwołująca A. W. o ciąży córki A. O. dowiedziała się dopiero w połowie sierpnia 2013 roku.

Dowód: zaświadczenie o zdolności do pracy z dnia 18 stycznia 2012 roku i z dnia 27 sierpnia 2013 roku w dokumentach pozwanego organu rentowego oraz zeznania odwołującej A. O. (k. 52).

Do obowiązków odwołującej w ramach spornej umowy o pracę z dnia 1 sierpnia 2013 roku również na stanowisku wizażysta – stylistka należało wykonywanie zleceń w zakresie makijażu dla klientek, które płaciły odwołującej za jednorazowo wykonaną usługę makijażu okazjonalnego (np. ślubnego) kwoty od 80 do 100 zł. Odwołująca usługi stylistyczne świadczyła osobiście i samodzielnie. Wynagrodzenie otrzymywała w gotówce. Klienci dowiadawali się o usługach świadczonych przez odwołującą od znajomych na zasadzie tzw. „poczty pantoflowej”, od klientów, którzy polecali odwołującą, jak również znali odwołującą z poprzedniej pracy w salonie kosmetycznym (...), w którym w latach 2009 – 2012 odwołująca była zatrudniona.

W okresie pracy odwołującej A. O. obroty firmy wzrosły, a po jej przejściu na zwolnienie lekarskie zmalały. Odwołująca A. O. w okresie zatrudnienia na podstawie spornej umowy o pracę wykonała około 40 makijaży, które częściowo były wcześniej umówione przez odwołującą A. W., a częściowo samodzielnie zdobyte przez A. O..

Dowód: zeznania świadka J. M. (k. 50) oraz świadka A. J. (k. 50-51), zeznania odwołującej A. W. (k. 51 – 52) oraz zeznania odwołującej A. O. (k. 52)

W dniu 10 sierpnia 2013 odwołująca A. O. wystawiła dowód wewnętrzny – dzienne zestawienie sprzedaży nr 5 z tytułu wykonania trzech makijaży w łącznej kwocie 275 zł.

W dniu 13 sierpnia 2013 odwołująca A. O. wystawiła dowód wewnętrzny nr 6 z tytułu wykonania dwóch makijaży w łącznej kwocie 200 zł.

W dniu 16 sierpnia 2013 odwołująca A. O. wystawiła dowód wewnętrzny nr 7 z tytułu wykonania jednorazowego makijażu w kwocie 140 zł

W dniu 19 sierpnia 2013 odwołująca A. O. wystawiła dowód wewnętrzny nr 9 z tytułu wykonania dwóch makijaży w łącznej kwocie 250 zł.

W dniu 29 sierpnia 2013 odwołująca A. O. wystawiła dowód wewnętrzny nr 4 z tytułu wykonania dwóch makijaży w łącznej kwocie 170 zł.

W dniu 31 sierpnia 2013 odwołująca A. O. wystawiła dowód wewnętrzny nr 11 z tytułu wykonania dwóch makijaży w łącznej kwocie 330 zł.

Dowód: w/w dzienne zestawienia sprzedaży – dowody wewnętrzne w dokumentach pozwanego organu rentowego.

W okresie niezdolności do pracy A. W. jej pełnomocnikiem do reprezentowania spraw firmy został na podstawie upoważnienia z dnia 18 czerwca 2013 roku jej mąż G. W.. G. W. nie znał się na zakresie działalności firmy swojej żony, albowiem zawodowo zajmuje się inwestowaniem na giełdzie papierów wartościowych oraz wynajmem nieruchomości, a wszelkie obowiązki biurowe i kosmetyczne wykonywała w czasie nieobecności swojej matki samodzielnie wyłącznie odwołująca A. O..

Dowód: zeznania świadka G. W. (k. 51), częściowo zeznania odwołującej A. W. (k. 52)

Odwołująca we wrześniu 2013 roku na skutek omdlenia trafiła do lekarza ginekologa, który wystawił jej zwolnienie lekarskie i od dnia 2 września 2013 roku A. O. stała się niezdolna do pracy z powodu choroby w związku z ciążą. Obecnie odwołująca przebywa na urlopie macierzyńskim w związku z urodzeniem w dniu 23 marca 2014 roku dziecka.

Dowód: zeznania odwołującej A. W. (k. 52) oraz zeznania odwołującej A. O. w charakterze strony (k. 52), dokumenty w aktach pozwanego organu rentowego.

Dochody firmy odwołującej A. W. w miesiącu sierpniu 2013 roku wyniosły ponad 8.000,00 zł, a we wrześniu 2013 roku ponad 45.000,00 zł. Wysoki dochód uzyskany w 2013 roku z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej wynikał z zakończenia dużego zlecenia na prace budowlane, za które firma uzyskała około 90.000,00 zł, natomiast niski dochód uzyskany w 2012 roku wynikał ze skutków kryzysu gospodarczego. Dochód uzyskany z tytułu świadczenia usług z zakresu wizażu i prac biurowych w 2013 roku wyniósł 21.335,00 zł, a w roku 2012 15.885,00 zł, a wyższy dochód w 2013 roku z wykonania w/w usług został wygenerowany głównie przez odwołującą A. O..

Dowód: zeznania podatkowe odwołującej A. W. z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej (k. 60 -90) oraz wyjaśnienia odwołującej A. W. (k. 92)

Przed zatrudnieniem odwołującej na stanowisku pracownika biurowego i wizażysty obowiązki te wykonywała odwołująca A. W. i po przejściu odwołującej A. O. na zwolnienie lekarskie jej obowiązki ponownie przejęła matka A. W..

Dowód: zeznania świadka G. W. (k. 51), zeznania odwołującej i

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie za sierpień i wrzesień 2013 roku wynosiło 3.760,45 zł (średnia kwartalna).

Dowód: fakt powszechnie znany - dane statystyczne GUS.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych wyżej dowodów.

Sąd uznał za wiarygodne wszystkie dokumenty zgromadzone w aktach pozwanego organu rentowego oraz aktach sprawy, albowiem zostały one sporządzone przez powołane do tego osoby, w ramach przysługujących im kompetencji oraz w przewidzianej przez prawo formie. Nadto dokumenty te nie były kwestionowane przez żadną ze stron postępowania, a i Sąd nie znalazł podstaw, by czynić to z urzędu.

Fakt niekwestionowania przez strony treści kserokopii dokumentów znajdujących się w aktach sprawy pozwolił nadto na potraktowanie tychże kserokopii jako dowodów pośrednich istnienia dokumentów o treści im odpowiadającej.

Oceniając powyższy stan faktyczny, Sąd uznał za wiarygodne w całości dokumenty zawarte w aktach pozwanego organu rentowego, jak i aktach sprawy albowiem zostały one sporządzone przez kompetentne organy, w zakresie przyznanych im upoważnień i w przepisanej formie. Ponieważ nie były one kwestionowane przez żadną ze stron postępowania i nie wzbudziły wątpliwości Sądu co do ich autentyczności bądź prawdziwości zawartych w nich twierdzeń, nie było podstaw, ażeby odmówić im wiary. Dane dotyczące zdarzeń gospodarczych ustalono w oparciu o dokumentację księgową w postaci dziennych zestawień sprzedaży sporządzonych przez odwołującą A. O. za usługi makijażu, które wzajemnie ze sobą korespondowały.

Sąd ocenił zeznania odwołujących A. W. oraz A. O. jako wiarygodne w całości, rzeczowe, spontaniczne, szczerze i zgodne z wiarygodnymi dokumentami zgromadzonymi w sprawie oraz zeznaniami przesłuchanych w sprawie świadków. Również zeznania świadków J. M., A. J. oraz G. W. Sąd uznał za wiarygodne, spontaniczne i korespondujące wzajemnie z zeznaniami odwołujących w zakresie faktycznie wykonywanych przez A. O. w ramach spornej umowy o pracę usług kosmetycznych w zakresie wizażu i stylistyki, a w szczególności w zakresie wykonywania makijażu, jak również prac biurowych.

Świadek J. M., swoimi w pełni wiarygodnymi zeznaniami, potwierdziła, iż odwołująca A. O. w drugiej połowie sierpnia 2013 roku wykonywała świadczeni makijaż, za który świadek zapłaciła, a o usługach świadczonych przez odwołującą dowiedziała się z Internetu. Podobnie świadek A. J. zeznała, że w dniu 3 sierpnia 2013 roku odwołująca A. O. wykonała jej makijaż ślubny, za który zapłaciła 80 zł, wykonała też makijaż jej siostrze i matce, a usługi wykonywała w domu u świadków.

Przymiot wiarygodności Sąd przyznał również zeznaniom świadka G. W. jako spontanicznym, rzeczowym i szczerym. Były one zbieżne z pozostałymi dowodami zgromadzonymi w sprawie, w tym zeznaniami odwołujących. Zeznania w/w świadka były zasadniczo spójne i zbieżne w zakresie faktycznie wykonywanych przez odwołującą czynności w ramach

spornej umowy o pracę na stanowisku pracownika biurowego i wizażysty – stylisty. W/w świadek swoimi zeznania zbieżnymi z zeznaniami samych odwołujących potwierdził, iż w sierpniu 2013 roku odwołująca A. O. w rzeczywistości pracowała na stanowisku pracownika biurowego i wizażysty, jak również zamiarem stron umowy było długofalowe zatrudnienie odwołującej, aby uniknąć jej ewentualnego wyjazdu z kraju, czego rodzice odwołującej się obawiali.

Sąd przeprowadził dodatkowo również w toku przedmiotowego postępowania dowód z zeznań podatkowych odwołującej A. W. z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej, z których wynika jednoznacznie, iż firma odwołującej A. W. w spornym okresie była na tyle wypłacalna, aby odwołującej A. O. jako pracownikowi posiadającemu wykształcenie wyższe i odpowiednie kwalifikacje zawodowe wypłacać wynagrodzenia w wysokości 4.000,00 zł brutto.

W zakresie wykazania potrzeby i celowości zatrudnienia odwołującej od dnia 1 sierpnia 2013 roku na podstawie spornej umowy o pracę za wynagrodzeniem w wysokości 4.000,00 zł brutto miesięcznie wskazać należy, iż odwołujące zarówno A. W. jak i A. O. spójnie i zgodnie potwierdziły to, że odwołująca posiadała umiejętności i wykształcenie odpowiednie do zajmowanego stanowiska i była w pełni przygotowana do wykonywania usług wizażu, jak również do wykonywania obowiązków administracyjnych jako pracownik biurowy. Zeznania zarówno odwołujących jak świadka G. W. wykazały faktyczne motywy zatrudnienia odwołującej na podstawie umowy o pracę z dnia 1 sierpnia 2013 roku w postaci zamiaru wsparcia rodzinnej firmy w czasie nieobecności odwołującej A. W. z powodu jej niezdolności do pracy w okresie od 1 sierpnia do 16 sierpnia 2013 roku, a jedyną osobą posiadającą odpowiednie kompetencje do wykonywania usług kosmetycznych była właśnie odwołująca A. O., jak również zarówno odwołująca A. W. (matka odwołującej), jak i świadek G. W. (ojciec odwołującej) obawiali się wyjazdu córki wraz z mężem za granicę i dając jej możliwość zatrudnienia chcieli córkę zatrzymać w kraju, czemu Sąd w pełni dał wiarę, albowiem znajduje to potwierdzenie zarówno w zeznaniach odwołujących, świadka G. W., jak również w dowodach z dokumentów w postaci zaświadczeń i certyfikatów o uzyskaniu kwalifikacji zawodowych w zakresie zawodu technika usług kosmetycznych.

Stosunek pokrewieństwa między odwołującą A. O. a odwołującą A. W. i świadkiem G. W. nie miał wpływu na ocenę wiarygodności ich zeznań, albowiem zeznawali oni spontanicznie, szczerze i w pełni wiarygodnie, a ich zeznania korespondowały ze sobą wzajemnie jak również z pozostałym zebrany w sprawie materiałem dowodowym.

Organ rentowy nie przedstawił żadnych dowodów przeciwnych, nie kwestionował nawet twierdzeń odwołujących, co do opisanych przez nią konkretnych czynności wykonywanych w ramach spornej umowy o pracę, nie poddawał również pod wątpliwość żadnego z przedstawionych przez nie dokumentów rachunkowych za wykonane przez A. O. w miesiącu sierpniu 2013 roku usługi makijażu a znajdujące się w dokumentach pozwanego organu rentowego.

Sąd ocenił zeznania odwołujących A. W. oraz A. O. jako wiarygodne w całości, rzeczowe, spontaniczne, szczerze w zakresie wskazania przez nie, iż na podstawie umowy o pracę w dniu 1 sierpnia 2013 roku A. O. faktycznie realizowała powierzone jej obowiązki pracownika biurowego oraz wizażysty – stylisty oraz, że w okresie spornego zatrudnienia wykonała ponad 40 makijaży, które wykonywała w domach u klientek, a prace biurowe wykonywała w siedzibie firmy.

Organ rentowy zresztą w żaden sposób nie zakwestionował zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i nie złożył jakichkolwiek dodatkowych wniosków dowodowych na poparcie twierdzeń, z których wywodził skutki prawne.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołania A. W. oraz A. O. zasługiwały na uwzględnienie.

Odnosząc się do meritum sprawy stwierdzić należy, iż sporną decyzją pozwany organ rentowy określił podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne A. O. za (...) i (...) z tytułu zatrudnienia u odwołującej A. W. w wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę to jest w kwocie 1600 złotych brutto, które obowiązywało od dnia 1 stycznia 2013 roku z uwzględnieniem niezdolności A. O. do pracy od dnia 2 września 2013 roku w związku z ciążą. W ocenie pozwanego bowiem umowa o pracę oraz powstanie niezdolności do pracy w

krótkim okresie od daty zawarcie nowej umowy o pracę nasuwa podejrzenie, że zmiana została dokonana w celu uzyskania wyższych świadczeń z ubezpieczeń społecznych. Pozwany nie kwestionował przy tym faktu świadczenia przez odwołującą A. O. pracy na rzecz firmy odwołującej A. W. od dnia 1 sierpnia 2013 roku.

Odwołujące A. W. oraz A. O. natomiast podniosły, iż brak jest jakichkolwiek dowodów pozwalających na wyprowadzenie wniosku, że umowa o pracę z dnia 31 lipca 2013 roku mogłaby zostać uznana za czynność prawną nieważną, a wynagrodzenie A. O. ustalone w umowie o pracę jest adekwatne do posiadanych przez nią kwalifikacji zawodowych oraz wykształcenia i doświadczenia.

Na wstępie wskazać należy, iż wprawdzie w prawie pracy obowiązuje zasada swobodnego kształtowania postanowień umownych, ale bezspornym pozostaje, iż wolność kontraktowa realizuje się tylko w takim zakresie, w jakim przewiduje to obowiązujące prawo. Wprawdzie z punktu widzenia art. 18§1 kp, umówienie się o wyższe od najniższego wynagrodzenie jest dopuszczalne, to należy pamiętać, że autonomia stron umowy w kształtowaniu jej postanowień podlega ochronie jedynie w ramach wartości uznawanych i realizowanych przez system prawa, a strony obowiązują nie tylko respektowanie własnego interesu jednostkowego, lecz także wzgląd na interes publiczny. Powyższe wynika przede wszystkim z treści art. 353¹ kc, który ma odpowiednie zastosowanie do stosunku pracy. Z kolei odpowiednie zastosowanie art. 58 kc pozwala na uściślenie, że postanowienia umowy o pracę sprzeczne z ustawą albo mające na celu jej obejście są nieważne, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, a sprzeczne z zasadami współżycia społecznego - nieważne bezwzględnie. W orzecznictwie Sądu Najwyższego, dotyczącym bezprawnych czynności prawnych prawa pracy, występują liczne odwołania do sankcji art. 58 kc (vide wyrok z dnia 22 stycznia 2004 roku, I PK 203/03, wyrok z dnia 28 marca 2002 roku, I PKN 32/01; wyrok z dnia 23 września 1998 roku, II UKN 229/98, czy wyrok z dnia 14 marca 2001 roku, II UKN 258/00).

Zatem dopuszczalność oceniania ważności treści umów o pracę według reguł prawa cywilnego, na podstawie art. 58 k.c. w związku z art. 300 k.p., nie jest w judykaturze kwestionowana.

Ocena wysokości wynagrodzenia umówionego przez strony stosunku pracy powstaje także na gruncie prawa ubezpieczeń społecznych, w którym ustalanie podstawy wymiaru składki z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy oparte jest na zasadzie określonej w art. 6 ust. 1 i art. 18 ust. 1 w związku z art. 20 ust. 1 i art. 4 pkt 9, z zastrzeżeniem art. 18 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Zgodnie z tymi przepisami, podstawą składki jest przychód, o którym mowa w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych, a więc wszelkiego rodzaju wypłaty pieniężne, a w szczególności wynagrodzenie zasadnicze, wynagrodzenie za godziny nadliczbowe, różnego rodzaju dodatki, nagrody, ekwiwalenty i wszelkie inne kwoty, niezależnie od tego, czy ich wysokość została ustalona z góry, a ponadto świadczenia pieniężne ponoszone za pracownika, jak również wartość innych nieodpłatnych świadczeń lub świadczeń częściowo odpłatnych (art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 roku o podatku dochodowym od osób fizycznych).

Dla ustalenia wysokości składek znaczenie decydujące i wyłączne ma zatem fakt dokonania wypłaty wynagrodzenia w określonej wysokości. Należy jednak pamiętać, że umowa o pracę wywołuje skutki nie tylko bezpośrednie, dotyczące wprost wzajemnych relacji między pracownikiem i pracodawcą, lecz także dalsze, pośrednie, w tym w dziedzinie ubezpieczeń społecznych; kształtuje ona stosunek ubezpieczenia społecznego, określa wysokość składki, a w konsekwencji prowadzi do uzyskania odpowiednich świadczeń.

W związku z tym nadmiernemu uprzywilejowaniu płacowemu pracownika, które w prawie pracy mieściłoby się w ramach art. 353¹ kc, w prawie ubezpieczeń społecznych można przypisać - w okolicznościach każdego konkretnego wypadku - zamiar nadużycia świadczeń przysługujących z tego ubezpieczenia. Alimentacyjny charakter tych świadczeń oraz zasada solidaryzmu wymagają, żeby płaca - stanowiąca jednocześnie podstawę wymiaru składki - **nie była ustalana ponad granicę płacy słusznej, sprawiedliwej i zapewniającej godziwe utrzymanie oraz żeby rażąco nie przewyższała wkładu pracy, a w konsekwencji, żeby składka nie przekładała się na świadczenie w kwocie nienależnej.** Jest tak również dlatego, że choć przepisy prawa ubezpieczeń społecznych w swej warstwie literalnej odnoszą wysokość składek do wypłaconego wynagrodzenia, to w rzeczywistości

odwołują się do takiego przełożenia pracy i uzyskanego za nią wynagrodzenia na składkę, które pozostaje w harmonii z poczuciem sprawiedliwości w korzystaniu ze świadczeń z ubezpieczenia, udzielanych z zasobów ogólnospołecznych.

Art. 18 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych - w związku z art. 12 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym oraz z przepisami rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 roku w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (Dz. U. Nr 161, poz. 1106 ze zm.) - musi być zatem uzupełniony w ramach systemu prawnego stwierdzeniem, że podstawę wymiaru składki ubezpieczonego będącego pracownikiem stanowi wynagrodzenie godziwe, a więc należne, właściwe, odpowiednie, rzetelne, uczciwe i sprawiedliwe, zachowujące cechy ekwiwalentności do pracy. Ocena godziwości wynagrodzenia wymaga uwzględnienia okoliczności każdego konkretnego przypadku, a zwłaszcza rodzaju, ilości i jakości świadczonej pracy oraz wymaganych kwalifikacji (vide uzasadnienie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 26 listopada 1997 roku, U 6/96, oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 1999 roku, I PKN 465/99). Takie rozumienie godziwości wynagrodzenia odpowiada kryteriom ustalania wysokości wynagrodzenia z art. 78§ 1 kp, który nakazuje ustalenie wynagrodzenia za pracę tak, aby odpowiadało w szczególności rodzajowi wykonywanej pracy i kwalifikacjom wymaganym przy jej wykonywaniu, a także uwzględniało ilość i jakość świadczonej pracy.

Wskazać przy tym należy, iż przepis art. 86 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych daje organowi rentowemu kompetencje do badania zarówno tytułu zawarcia umowy o pracę, jak i ważności jej poszczególnych postanowień i - w ramach obowiązującej go procedury zakwestionowania tych postanowień umowy o pracę w zakresie wynagrodzenia, które pozostają w kolizji z prawem lub zasadami współzycia społecznego albo zmierzają do obejścia prawa (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 2005 roku w sprawie II UK 16/050). Zakład Ubezpieczeń Społecznych może więc kwestionować wysokość wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru składek, jeżeli okoliczności sprawy wskazują, że zostało wypłacone na podstawie umowy sprzecznej z prawem, zasadami współzycia społecznego lub zmierzającej do obejścia prawa (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 2009 roku w sprawie III UK 7/09). Realna możliwość takiej kontroli powstaje po przekazaniu przez płatnika składek raportu miesięcznego, przedkładanego zgodnie z art. 41 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. W raporcie płatnik przedstawia między innymi dane o tytule ubezpieczenia i podstawie wymiaru składek oraz dokonuje zestawienia należnych składek na poszczególne ubezpieczenia. Dane te mogą być zakwestionowane zarówno przez ubezpieczonego, jak i przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. W ramach art. 41 ust. 12 i 13 ustawy Zakład Ubezpieczeń Społecznych może zakwestionować także wysokość wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe, jeżeli okoliczności sprawy wskazują, że zostało wypłacone na podstawie umowy sprzecznej z prawem, zasadami współzycia społecznego lub zmierzającej do obejścia prawa. Na podstawie art. 41 ust. 13 ustawy Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest również uprawniony do zamiany przekazanych przez płatnika składek informacji o wysokości wynagrodzenia (vide uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 27 kwietnia 2005 roku w sprawie II UZP 2/05).

W realiach sprawy jako bezpodstawne należy ocenić stanowisko pozwanego organu rentowego, iż określona wysokość wynagrodzenia za pracę A. O. w umowie o pracę z dnia 31 lipca 2013 roku – to jest w kwocie 4.000,00 złotych miesięcznie – została ustalona ponad granicę pracy słusznej, sprawiedliwej, zapewniającej godziwe utrzymanie i, że jako taka jest sprzeczna z zasadami współzycia społecznego. Organ rentowy nie przedstawił jakichkolwiek dowodów na poparcie swojego stanowiska, poza gołosłownym i nie mającym znaczenia w sprawie twierdzeniem, że okoliczności sprawy wskazują, że zostało ono wypłacone na podstawie umowy sprzecznej z prawem, zasadami współzycia społecznego lub zmierzającej do obejścia prawa. W ocenie Sądu wynagrodzenie A. O. w wysokości 4.000,00 złotych należy uznać za odpowiednie do rodzaju wykonywanej przez nią pracy, jej doświadczenia zawodowego w zakresie świadczenia usług kosmetycznych oraz kwalifikacji zawodowych i uzyskanych uprawnień. Podkreślenia wymaga, iż odwołująca A. O. jest osobą posiadającą wykształcenie wyższe a zatem jak najbardziej adekwatne do wykonywania prac biurowo – administracyjnych oraz ukończyła dodatkowo kursy uzyskując tytuł technika usług kosmetycznych. Stwierdzić w tym miejscu należy, iż organ rentowy w żaden sposób nie analizował wysokości wynagrodzenia odwołującej przez ten pryzmat, gołosłownie podnosząc, iż zawarcie umowy o pracę za tak wysokim wynagrodzeniem rodzi podejrzenie, że umowa o pracę została zawarta w celu uzyskania wyższych świadczeń z

ubezpieczeń społecznych. Taki pogląd nie może przesądzać o słuszności twierdzeń organu rentowego. Podejrzenie to nie dowód a organ rentowy nie przedstawił żadnych dowodów świadczących o tym, że zmiana warunków zatrudnienia odwołującej miała na celu uzyskanie wyższych świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Jak wskazuje Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 23 stycznia 2014 roku, I UK 302/13 wzorzec godziwego wynagrodzenia, który czyni zadość ekwiwalentności zarobków do rodzaju i charakteru świadczonej pracy oraz posiadanych przez pracownika doświadczenia i kwalifikacji zawodowych będzie uwzględniał między innymi takie czynniki, jak: siatka wynagrodzeń obowiązująca w zakładzie pracy; średni poziom wynagrodzeń za taki sam lub podobny charakter świadczonej pracy w danej branży; wykształcenie; zakres obowiązków; odpowiedzialność materialna oraz dyspozycyjność. Organ rentowy natomiast ograniczył się do wysnuwania podejrzeń, nie analizując w żaden sposób zobiektywizowanych i wyliczonych przykładowo powyżej kryteriów ustalania godziwego wynagrodzenia. W okolicznościach sprawy trudno uznać ażeby wynagrodzenie odwołującej było nieadekwatne do jej kwalifikacji i ilości świadczonej pracy, skoro prócz prac administracyjno – biurowych wykonywała również zlecenia w zakresie wizażu (w okresie zatrudnienia wykonała około 40 makijaży). Organ rentowy w zaskarżonej decyzji jedynie wskazał na naruszenie, w jego ocenie, przez odwołującą zasad współżycia społecznego, bez jakiej pogłębionej analizy w tym zakresie ani przedstawienia choćby przykładowych zasad, których organ rentowy naruszenia upatruje w ich działaniach. Dodatkowo, jak już wyżej wskazano, używanie w aktach administracyjnych na poparcie zasadności rozstrzygnięcia sformułowań o podejrzaniach nie zasługuje w żadnym razie na akceptację.

Zauważyć należy, że odwołująca pracowała w latach 2009 – 2011 w Salonie (...) jako jego kierownik wykonując również usługi kosmetyczno - stylizacyjne. Podkreślić należy, że poza doświadczeniem zawodowym zdobywanym przez odwołującą dzięki pracy wykonywanej na rzecz w/w firmy, odwołująca stale podwyższała swoje kwalifikacje zawodowe i swoje wykształcenie adekwatnie do zajmowanego stanowiska pracy i powierzonych jej obowiązków w zakresie usług kosmetycznych. Odwołująca posiadała kompetencje i kwalifikacje do wykonywania powierzonej jej pracy, a więc to właśnie z odwołującą postanowiono zawrzeć umowę o pracę na stanowisku wizażysty – stylisty i pracownika biurowego z wynagrodzeniem w kwocie 4.000,00 zł, tj. adekwatnej do zakresu powierzonych jej czynności. Odwołująca A. O. posiadała więc doświadczenie w pracy na zajmowanym przez nią stanowisku wizażysty - stylisty. Nadto umowa o pracę została zawarta w dniu 31 lipca 2013 roku, a odwołująca stała się niezdolna do pracy z dniem 2 września 2013 roku. Skorzystanie przez odwołującą ze zwolnienia lekarskiego uzasadnione było także problemami odwołującej z donoszeniem ciąży.

Mając na uwadze powyższe rozważania prawne oraz zebrany w sprawie obszerny materiał dowodowy wskazać należy, że odwołująca A. O. faktycznie w miesiącu sierpniu 2013 roku wykonywała pracę w pełnym wymiarze czasu pracy, a więc jej wynagrodzenie już wówczas winno kształtować się przynajmniej na poziomie 1.600,00 zł miesięcznie, tj. w wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę wówczas obowiązującego, a zatem podwyższenie wynagrodzenia w nowej umowie o pracę wraz z nowym szerszym zakresem obowiązków i większym doświadczeniem i kwalifikacjami do kwoty 4.200,00 zł miesięcznie nie można uznać ani za wygórowane ani też za nieproporcjonalne i nieekwiwalentne do świadczonych prac. Dodatkowo Sąd w toku przedmiotowego postępowania ustalił, iż firmę zatrudniającą odwołującą A. O. było stać na zatrudnienie pracownika za wynagrodzeniem w wysokości 4.000,00 zł brutto, albowiem dochody uzyskane z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej w 2013 roku były wysokie i przekraczające 45.000,00 zł z powodu wykonania dużego zlecenia budowlanego.

Marginalnie wskazać należy, że już Sąd Najwyższy stwierdził, że samo zawarcie umowy o pracę w okresie ciąży, nawet gdyby głównym motywem było uzyskanie zasiłku macierzyńskiego nie jest naganne, ani tym bardziej sprzeczne z prawem (wyrok z 6 lutego 2006 roku, III UK 156/05, LEX nr 272549 i z 2 sierpnia 2006 roku, I UK 61/06, LEX nr 1001285).

Uwzględniając zatem powyższe, w tym nieprzedłożenie przez pozwanego jakichkolwiek dowodów pozwalających na poczynienie odmiennych ustaleń faktycznych i ocen oraz mając na uwadze doświadczenie i kwalifikacje odwołującej, należało uznać, iż określenie wynagrodzenia odwołującej w umowie o pracę z dnia 31 lipca 2013 roku w wysokości 4.000,00 złotych nie sposób uznać za sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. Brak zatem podstaw do ustalenia

wynagrodzenia odwołującej w wysokości minimalnego wynagrodzenia wówczas obowiązującego to jest w kwocie 1600 złotych.

Istotnym również pozostaje, iż wynagrodzenie ustalone w umowie pracę z dnia 31 lipca 2013 roku nie odbiegało znacznie od średniego wynagrodzenia za prace wówczas obowiązującego.

W stanie faktycznym sprawy nie sposób zatem uznać, by zgłoszenie A. O. do ubezpieczeń społecznych z podstawą wymiaru składek ustaloną od wysokości wynagrodzenia 4.000,00 złotych dotyczyło zamierzonego krótkotrwałego wykonywania umowy o pracę za wysokim wynagrodzeniem. Wynagrodzenie przewidziane przez strony w umowie z dnia 31 lipca 2013 roku i stanowiące podstawę wymiaru składek odwołującej jako pracownika stanowiło zatem wynagrodzenie godziwe, a więc należne, właściwe, odpowiednie, rzetelne, uczciwe i sprawiedliwe oraz było ekwiwalentne do świadczonej przez nią pracy.

Zaznaczyć w tym miejscu ponownie należy, że zgodnie z przepisem art. 3 kpc strony i uczestnicy postępowania obowiązani są dawać wyjaśnienia co do okoliczności sprawy zgodnie z prawdą i bez zatajania czegokolwiek oraz przedstawiać dowody. Przepis ten nie nakłada na sąd obowiązku dążenia do wykrycia prawdy obiektywnej bez względu na procesową aktywność stron. Wręcz przeciwnie rzeczą sądu nie jest zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 kpc). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 kpc), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 kpc) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 kc). Postępowanie cywilne (w tym i postępowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych) w polskim prawie opiera się na zasadzie kontradyktoryjności, co oznacza, że strony oferują dowody, natomiast zadaniem sądu jest rozstrzygnięcie sprawy na podstawie tych dowodów.

W ocenie Sądu Okręgowego w niniejszej sprawie odwołujące sprostaly powyższemu obowiązkowi, w sposób przekonywujący deprecjonując argumenty pozwanego organu rentowego. Ten ostatni natomiast nie przejawiał żadnej inicjatywy dowodowej. Przeprowadzone w przedmiotowej sprawie postępowanie dowodowe uzasadnia przyjęcie za podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne odwołującej A. O. umówionego w dniu 31 lipca 2013 roku wynagrodzenia za pracę.

Wobec ustalenia, że łącząca odwołujące umowa o pracę z dnia 31 lipca 2013 roku jest zgodna z zasadami współżycia społecznego, a w szczególności z zasadą ekwiwalentności składek i świadczeń, Sąd na podstawie art. 477¹⁴§ 2 kpc orzekł jak w pkt. 1 sentencji wyroku.

O kosztach postępowania sąd orzekł w punkcie 2 sentencji wyroku na podstawie art. 98§ 1 kpc w zw. §2 ust. 1 i 2, §3 ust. 1 oraz §11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jednolity Dz.U. z 2013 roku, pozycja 490). Zgodnie z §2 ust. 1 w zw. z §11 ust. 2 rozporządzenia opłaty stanowiące podstawę zasądzenia przez sądy kosztów zastępstwa prawnego nie mogą być wyższe niż stawki minimalne, o których mowa w rozdziałach 3 i 4, niezależnie od wysokości tych opłat ustalonych w umowie między radcą prawnym a klientem, stawki minimalne wynoszą 60 zł, w sprawach o świadczenia pieniężne z ubezpieczenia społecznego i zaopatrzenia emerytalnego. Stosownie do § 2 ust. 1 rozporządzenia Sąd może przyznać opłaty wyższe od minimalnych, jeżeli uzasadnia to rodzaj i stopień zawłości sprawy oraz niezbędny nakład pracy radcy prawnego; nie mogą być one wyższe niż sześciokrotne stawki minimalne ust. 2. W myśl §3 ust. 1 tegoż rozporządzenia przy ustalaniu w umowie opłaty bierze się pod uwagę rodzaj i stopień zawłości sprawy oraz wymagany nakład pracy radcy prawnego. Mając powyższe na uwadze Sąd zasądził od pozwanego organu rentowego na rzecz każdej z odwołujących kwotę 120 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Renata Pohl